

VIVA^{CELL} MTS

WEDNESDAY
JULY 13
2016

DAY

4

DAILY օրվա թերթ

Gloriously Awkward

Ինչ անհարմար է...

- ԲԱՍԿՎԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԻՆՈ
- ԺԻՆՆԻԿԻ ՎԱՐՊԵՏԱՅ ԴԱՍԸ
- ՏԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ՈՒԶՎԻԵՄ

էջ 3

- ՍԱՐԴՆ ԻԲՐԵՎ ՃԱՌ
- ԽԼԱՑՆՈՂ ԼՈՒԻԹՅՈՒՆ
- ԶԱՂԱԶԱՅԻՆ ՍԻՖՈՆԻԱՆԵՐԸ

էջ 4

Վիտալի Մանսկի

ԴԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ էջ/թ. 5 INTERVIEW

Vitaly Mansky

- DEAFENING SILENCE
- COMING OUT OF HIS SHELL
- CLASH OF GENERATIONS

p. 6

- BASQUING IN THE GLOW
- ŽELIMIR ŽILNIK MASTER CLASS
- COSMIC REQUIEM

p. 7

ՄՈՍԿՎԱ ԿԻՆՈԹԱՏՐՈՆ, ԿԱՐՈՒՅՏ ԴԱՂԼԻՑ
MOSCOW CINEMA, BLUE HALL

13.07

10:00	Թոնի երգում /նեմ.: Մարեն Ադե Toni Erdmann /dir. Maren Ade	Deu/Aut/ Rom, 162' FC	Lang.: German/English/Romanian Subt.: English and Armenian
13:30	Վերջին եզերքը /նեմ.: Պաբլո Լամար /dir. Pablo Lamar	Pry/Nld/Chl/ Qat, 77' FC	Lang.: no dialogues Subt.: no subtitles
15:00	Մի գնդակով երկու նապաստակ /նեմ.: Ֆեյրիա Դելիբա Our Mother /dir. Fejria Deliba	Fra, 85' FNC	Lang.: French Subt.: English and Armenian
17:00	Ամամա /նեմ.: Ասիեր Ալտունա Amama: When a Tree Falls /dir. Asier Altuna	Esp, 103' FC	Lang.: Basque Subt.: English and Armenian
19:30	Վերջին եզերքը /նեմ.: Պաբլո Լամար The Last Land /dir. Pablo Lamar	Pry/Nld/Chl/ Qat, 77' FC	Lang.: no dialogues Subt.: no subtitles
21:30	Հրավառ ծովը /նեմ.: Ջանֆրանկո Ռոզի Fire at Sea /dir. Gianfranco Rosi	Ita/Fra, 108' YP	Lang.: Italian Subt.: English and Armenian

ՄՈՍԿՎԱ ԿԻՆՈԹԱՏՐՈՆ, ԿԱՐՄԻՐ ԴԱՂԼԻՑ
MOSCOW CINEMA, RED HALL

10:00	Վերջին բնակիչը /նեմ.: Ջիվան Ավետիսյան The Last Inhabitant /dir. Jivan Avetisyan	Arm/Ltu/ Swe/Lbn/ USA, 82' AP	Lang.: Armenian/Azerbaijani/ Russian Subt.: English and Armenian
12:00	Ռադիոյա /նեմ.: Լուսինե Պապոյան Radioreceiver /dir. Lusine Papoyan	Arm, 18' AP	Lang.: Armenian Subt.: English
14:00	Մայրամուտ /նեմ.: Ֆրեդ Կեմեն Nightfall /dir. Fred Kelemen	Deu, 140' R	Lang.: German Subt.: English and Armenian
16:30	Տեղերը /նեմ.: Անդրեյ Շուլավսկի Cosmos /dir. Andrzej Zulawski	Fra/Prt, 103' PFD	Lang.: French Subt.: English and Armenian
19:00	Ամերիկյան գիշեր /նեմ.: Ֆրանսուա Տրյուֆո Day for Night /dir. François Truffaut	Fra/Ita, 115' R	Lang.: French/English Subt.: English and Armenian
21:30	28:94 Տեղական ժամանակ /նեմ.: Դավիթ Սաֆարյան 28:94 Local Time /dir. David Safarian	Arm/Deu/ Nld, 130' AP	Lang.: Armenian/Russian/Italian Subt.: English and Armenian

ՄՈՍԿՎԱ ԿԻՆՈԹԱՏՐՈՆ, ՓՈՔՐ ԴԱՂԼԻՑ 1
MOSCOW CINEMA, SMALL HALL 1

10:00	Ձան ափի հանդիման /նեմ.: Եվգենի Գրիգորև Across the Don /dir. Evgeny Grigorev	Rus, 83' DC	Lang.: Russian Subt.: English and Armenian
12:00	Դոն Ջուանը /նեմ.: Շի Սլադկովսկի Don Juan /dir. Jerzy Sladkowski	Swe/Fin, 92' DC	Lang.: Russian Subt.: English and Armenian
14:00	Եվրոպա ամրոցը /նեմ.: Ժելմիր ժիլնիկ Fortress Europe /dir. Željimir Žilnik	Svn, 80' R	Lang.: Russian/Slovenian/Italian/ English/Serbian Subt.: English and Armenian
16:00	Վարոտ /նեմ.: Ֆլո Ֆլամե Aïoranza /dir. Flo Flamme	Bel, 70' DC	Lang.: Spanish Subt.: English and Armenian
17:30	Սխտորաշեն /նեմ.: Գարեգին Պապոյան Skhtorashen /dir. Garegin Papoyan	Arm, 19' AP	Lang.: Armenian Subt.: English
19:00	Ռիթմ և ընդմիջումներ /նեմ.: Կոնս Շահբազյան Rhythm & Intervals /dir. Comes Chahbazian	Bel, 52' AP	Lang.: English/German/Armenian Subt.: English and Armenian
19:00	Ընտանուծի լուսությունը /նեմ.: Վիգեն Արմենյան Leopard's Silence /dir. Viken Armenian	Fra, 42' AP	Lang.: French Subt.: English and Armenian
20:00	Ռադիոյա /նեմ.: Լուսինե Պապոյան Radioreceiver /dir. Lusine Papoyan	Arm, 18' AP	Lang.: Armenian Subt.: English
21:30	Քարայրի ճամփաներ /նեմ.: Առնո Խայադյանյան Stony Paths /dir. Arnaud Khayadjanian	USA, 40' AP	Lang.: English/Armenian/Turkish Subt.: English and Armenian
21:30	Քարայրի ճամփաներ /նեմ.: Առնո Խայադյանյան Stony Paths /dir. Arnaud Khayadjanian	Fra, 60' AP	Lang.: Turkish/French Subt.: English and Armenian

ՄՈՍԿՎԱ ԿԻՆՈԹԱՏՐՈՆ, ՓՈՔՐ ԴԱՂԼԻՑ 2
MOSCOW CINEMA, SMALL HALL 2

13:00	Որս /նեմ.: Թոմաս Վինթերբերգ The Hunt /dir. Thomas Vinterberg	Dnk, 11' DNC	Lang.: Danish Subt.: English and Armenian
15:00	Մոսկվիչ, իմ սեր /նեմ.: Արամ Շահբազյան Moskvich, My Love /dir. Aram Shahbazyan	Arm/Fra/Rus, 87' «25»	Lang.: Armenian Subt.: English
17:00			
19:00	Եթե բոլորը /նեմ.: Նատալյա Բելյաուսկենե If Only Everyone /dir. Natalya Belyauskene	Arm, 95' «25»	Lang.: Armenian Subt.: English
21:00	Լիր արքա /նեմ.: Փիթեր Բրուք King Lear /dir. Peter Brook	UK/Dnk, 137' SH	Lang.: English Subt.: Armenian

ՄԻՆԵՄԱ ՍՕՍԻՐ
CINEMA STAR

18:00	Դրախտում /նեմ.: Սոսանն Բիեր In a Better World /dir. Susanne Bier	Dnk, 113' DNC	Lang.: Danish/English/Swedish Subt.: English and Armenian
20:00	Փոթորիկ /նեմ.: Դերեք Ջարման The Tempest /dir. Derek Jarman	UK, 92' SH	Lang.: English Subt.: Armenian

ԿԻՆՈՊԱՐԿ
KINOPARK

18:30	Սիերանավադա /նեմ.: Զրիստի Պուլու Sieranavada /dir. Cristi Puiu	Rom, 173' YP	Lang.: Romanian Subt.: English and Armenian
21:30	Երկու Ռեմի, երկու /նեմ.: Պիեր Լեոն Two Remis, Two /dir. Pierre Léon	Fra, 66' FNC	Lang.: French Subt.: English and Armenian

ՀԵՆՐԻԿ ՄԱԼՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԿԻՆՈԹԵՐԱՍԱՆԻ ԹԱՏՐՈՆ
HENRIK MALYAN THEATRE OF CINEMA ARTISTS JULY 13

16:15	Հեռախոսայնի /նեմ.: Վահագն Խաչատրյան Phone Booth /dir. Vahagn Khachatryan	Prt/Arm, 10' FV	Lang.: Portuguese Subt.: English
16:30	Ինքնախոստովանություն /նեմ.: Սուրեն Տեր-Գրիգորյան Self-Confession /dir. Suren Ter-Grigoryan	Arm, 10' FV	Lang.: Armenian Subt.: no subtitles
16:45	Վանքի երեխաները /նեմ.: Նզահատ Գյուլտոյան The Children of Vank /dir. Nezahat Gundoghan	Tur, 70' FV	Lang.: Turkish/Kurdish Subt.: English
18:00	Քաջ Նազար /նեմ.: Արմեն Ռոնով Nazar the Brave /dir. Armen Ronov	Fra/Isr/Arm, 65' FV	Lang.: Armenian Subt.: English

ԵՐԵՎԱՆՑԱՆ ԳԻՇԵՐՆԵՐ ԴՈՐՈՍՅԱՆ ԱՅԳԻՆԵՐՈՍ
YEREVAN NIGHTS AT POGHOSYAN GARDENS

21:00	Աշուն առանց Բեռլինի /նեմ.: Լարա Իսախիթե Autumn Without Berlin /dir. Lara Izagirre	Esp, 100' BNC	Lang.: Spanish Subt.: English and Armenian
-------	--	------------------	---

GOLDEN APRICOT DAILY

Խմբագիրներ՝ Յուր Բրուրեն, Արթուր Վարդիկյան
Յշխատակազմ՝ Մարիկե Նյուվորթ, Հուգո Էմմերզալ
Հեղինակներ՝ Կարեն Ավետիսյան, Ռոզա Գրիգորյան
Լուսանկարիչ՝ Մանե Հովհաննիսյան
Սրբագրիչ՝ Մարինե Արարիսյանյան

Թարգմանիչներ՝ Անահիտ Ներսիսյան, Ջարուի Սաֆարյան
Կիցայներ՝ Գայանե Գրիգորյան
Հեռակա խորհրդատու՝ Դիան Կլան Բյուրեն
Տպագրված է «ՆՏ Հորիզոն» ՍՊԸ-ում

Editors: Joost Broeren & Artur Vardikyan
Staff: Marieke Nieuworp, Hugo Emmerzael
Contributors: Karen Avetisyan, Roza Grigoryan

Photographer: Mane Hovhannissyan
Design: Gayane Grigoryan
Backstage General Adviser: Peter van Bueren
Printer: "NT Holding" Ltd.

ՊԱՏԱՌԻԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԱՐԺԵ ՊԱՏԱՄԵԼ

Երևի ՉԲԸՄ կենտրոնի դահլիճը հյուրընկալեց սերը կինոռեժիսոր Շեյխինի ժյուրիլին։ Զարավորակական «սև ալիք» ամենախոշոր և ակնառու ներկայացուցչին մեծ համբավ են բերել սոցիալական թեմաներով ֆիլմերը։ Սակայն կառավարական մարմինների հանդեպ ունեցած քննադատական վերաբերմունքի համար 70-ականներին ռեժիսորը բարձր գրաքննությանը և մեկնեց Արևմտյան Գերմանիա, որտեղ ֆիլմերը տր անում գաղթականների մասին։ Սակայն տասնամյակի վերջում նրա ֆիլմերից մեկն արգելվեց, այս անգամ՝ Շտրալտուրակարական գրաքննիչների կողմից։

«Իմ առաջին մանագիտական ֆիլմը 50 տարի առաջ եմ նկարել,- ասաց Շեյխինը։ - Դուք ավելի հետաքրքիր պատմական ժամանակաշրջանում եք ապրում, որն էլ ավելի խրթին է, բայց, միևնույն ժամանակ, հնարավորություններ ու ազատություններ ունեք, հաղորդակցության գործիքներ։ Ինքնարտահայտման հնարավորություններն ավելի շատ են։ Կարճամետրաժ ֆիլմերի համար մենք ստիպված էինք լինում ծախսել 30 հազար դոլար, մինչև վաղ սեզանը ծանր էր։ Իսկ հիմա յուրաքանչյուրը կարող է աշխատել համակարգով։ Այսօր ֆիլմ սկսելու, նկարելու, մոնտաժելու գործընթացը 10 անգամ ավելի հեշտ է, էժան»։

Սերը կինոռեժիսորը նշեց, որ իր ստեղծագործական գործունեության մեկնարկին կինոնկար ցույց տալու միակ հնարավորությունը կինոթատ-

րունն էր. «Երբ ես երիտասարդ էի, ինձ համար կինոն դեպի աշխարհ տանող միակ պատուհանն էր։ Ես գգում էի, որ ապրում եմ այնպիսի հասարակությունում, որտեղ պատմություններ կան, և արժե դրանք պատմել։ Շեյխինը անորոշաբար Սերբիայի և Հայաստանի միջև ընդհանրություններին՝ ընդգծելով, որ երկու երկրներն ունեն վտրը կինոշուկա և 10 միլիոնից պակաս հանդիսատես։ Նա շեշտեց, որ նմանատիպ փոքր շուկաներում հնարավոր չէ վերադարձնել կինոյի վրա ծախսված գումարը։ Մյուս կողմից՝ եթե կինոն ֆինանսավորում է պետությունը, ապա առաջանում է պետական մարմիններից որոշակի կախվածություն։

Վարպետության դասի ընթացքում Շեյխինը հատկապես ցուցաբերեց իր «Վաղ երկերը», «Հունիական խոսվածքներ» և այլ կինոնկարներից, որոնք անորոշաբար մեծ ժամանակի խոր սոցիալական խնդիրներին բացահայտելով դրանց սուր անկյունները։ «Փորձեք ընտրել այն թեմաները, որոնք խորապես հետաքրքրում են ձեզ», - հավելեց Շեյխինը՝ դիմելով երիտասարդ ռեժիսորներին։ **Ռ-Գ**

Տիեզերական ռեֆլիեռն

«Տիեզերք» (Անջե Փուլպակի, Ֆրանսիա/Պորտուգալիա, 2015), Լեհական կինոյի օր, 13:07՝ 16:30, Մոսկվա կ/թ Կարմիր դահլիճ, 14.07՝ 18:30, Կինոպարկ

Եվրոպական կինոյի ամենաիրարամերժ, ռադիկալ ու հետաքրքրական ռեժիսորներից մեկը՝ Անջե Փուլպակին, ասես 15 տարի հավաքում էր իր վերջին ուժերը ոչ միայն պայքարելու ծանր հիվանդության՝ քաղցկեղի դեմ, այլև ստեղծելու իր՝ ինչպես հեռու կպարզվի, «կարայի երգը»՝ ֆաստաիտական «Տիեզերք» կինոնկարը։ Մեկ այլ ծայրահեղականի՝ լեհ գրող Վիտոլդ Գոմորովիչի համանուն վեպի մոտիվներով նկարահանված այս ֆիլմն անցած տարի արժանացել է Լոկարնոյի կինոփառատոնի մրցանակին՝ լավագույն ռեժիսուրայի համար։

Ֆիլմի պոեմն չափազանց սերմ է և գուցե անգամ երկրորդական։ Վիտոլդը և Ֆասթը երիտասարդներ են, ովքեր հայտնվում են արվարձանային հանգստյան տանը, որտեղ առեղծվածային են ոչ միայն իրերը, այլև բնակիչները, որոնցից մեկին մարմնավորում է Սաբին Ազեման՝ ֆրանսիական կինոյի վարպետ Ալեն Ռեյնեյի այրին և մուսան։

Անընթեռնելի նշաններ, նապաստակի անճոռնի շուրթով աղչիլ, անտառում կախված գազարով ու կատու, և այն ամենը, ինչը կախված է, որպեսզի ֆիլմը դուրս մնա տրամաբանական օրինակաչափություն-

ների շրջանակից ու դառնա իտալիանալ, միստիկ ու տրասցենդենտալ՝ բանական բոլոր մեկնություններից անդին։ Բանական, բայց ոչ զգայական, բացի որ Շուվակովուն հասկանալի օգնում են միմյանց զգայական ազդակները՝ սպասումը, վախը, կոկի-զը, վառնիցի կասկածը։ Վարպետը, կապակցելով բարձր կինեմատոգրաֆիկ էսթետիկան, գործը խոշոր պլանները և միևնույն ժամանակ տեղ-տեղ՝ ստեղծակցում՝ ոճում բարձր եկող տեսալսելիք, ստեղծում է մի տագնապալի մթնոլորտ, որը ստիպում է հանդիսատեսին տեղափոխվել մեկ այլ կոորդինատային համակարգ, որտեղ գործում են ձգողականության ուրիշ օրենքներ։ Շուվակովին հանդիսատեսին առաջարկում է մի ամբողջ տիեզերք՝ «սեղծված» հանգստյան տան, մի ակնարկում է իր նոր ֆիլմի սցենարի վրա, սակայն այդ նոր ահարկու «նկարը» մնաց պարսիտոտի վրա՝ դրանով իսկ «Տիեզերքը» դարձնելով լուսանոցի Վարպետի ռեֆլիեռն։ **ԿԷ**

ՄԱՅՐԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

Ինչպես նախորդ տարիներին, այնպես էլ 13-րդ «Ոսկե ծիրանի» ծրագրում ընդգրկված է հատուկ կինոծրագիր, որի նպատակն է ներկայացնել ֆրանսիացի կինոգործիչների նոր ձեռքբերումները։ Եվ ավելի մանրակրկիտ դիտարկման դեպքում կարելի է նկատել ծրագրի բոլոր երեք ֆիլմերի առանցքային գիծը՝ սիրելիների՝ հիմնականում մայրերի ու երեխաների միջև փխրուն ու դժվար հարաբերությունները։

Ի տարբերություն Աննայի՝ 75-ամյա Ջայանն Ֆեռիսի «Կեյթիայի» Մի գնդակով երկու նապաստակ» ֆիլմի գլխավոր հերոսուհին, հավասարակշռված, համառ, բայց հանգիստ կին է ու 11 երեխայի մայր։ Մի օր հեռախոսազանգից իմանում է, որ անցյալում իր համար շատ կարևոր տղամարդ է մահացել և ծանրոց է թողել։ Մինչև նա ճանաչորդում է երկրով մեկ՝ ծանրոցը ստանալու, երկխոսությունը, անհանգստացած նրա աննպատակի բացակայությամբ, հավաքվում են նրա տանն ու հեռու-հեռու բացահայտում, որ այն մարդը, ում պետք է աշխատեց քայրիկ լավ ճանաչելու, մայր գաղտնիքներ ունի։ «Մի գնդակով երկու նապաստակ» հուզիչ է ու նույնիսկ գլխարակի, սակայն ռեժիսոր «Կեյթիայի» մեծագույն ձեռքբերումը Ջայաննին մարմնավորող մարտկոցի Միլոյա Շալիքիին բացահայտելն է՝ կյանքի գարնանայի փորձով կին, ինչը նրան հաջողվում փոխանցել էր։

Չնայած ծրագրի երրորդ՝ «Երկու Ռեմի, երկու» ֆիլմն առանձնապես չի կենտրոնանում ընտանեկան հարաբերությունների վրա, բացակայելու ֆիլմը թույլ է տալիս ներառել, որ գլխավոր հերոս Ռեմին, մեղմ ասած, հետաքրքիր մանկություն է ունեցել։ Նա համառ է, անվտանգ ու ասոցիալ և բոլորը ձգտում են շահագործել նրան։ Տանկարծ մի օր Ռեմին փոքր-փոքր քայլով մի շատ ծանոթ դեմք է տեսնում։ Ինքն է։ Բայց ի տարբերություն իրեն՝ Ռեմին 2-ն ինքնակուտան է, ամբարտապան ու նույնիսկ չարամոր փայլ ունի այցելում։ Նա եկել է, որ գրազեղենի իսկական Ռեմին տղան, ու ոչ ոք դրան չի՛ թաքնի ինչից ինչից՝ Ռեմինը։ Այս հետաքրքրաշարժ և մազալու ֆիլմն ռեժիսորն է՝ Պիեռ Լոնը, ով նաև այս տարվա Խաղարկային մրցույթի ժյուրիի անդամն է։ **ԷԿ**

«Աննա»

«Աննա առանց Բեռլինի»

ԲԱՄԿԵՐԻ ՓԱՅԼԵԼՈՒ ԺԱՍԸ

Խաղարկային մրցույթի մասնակից «Աման» (տես 4-րդ էջում) միակ բասկական ֆիլմը չէ, որը ցուցադրվում է այս տարվա «Ոսկե ծիրանին»։ Զորս ֆիլմից բաղկացած հատուկ ծրագիրը ներկայացնում է այս տարածաշրջանում կինոարտադրության բազմազանությունը։

Բոլոր չորս ֆիլմերն էլ՝ յուրաքանչյուրն իր ձևով, վերհանում են Բասկերի երկրի որևէ առանցքային գիծ։ Դրանք չեն յուսարճում այս տարածաշրջանի քաղաքական պայքարները, որ վարող է սակայն հոյակա իրեն «Նոնո երկրներից»՝ Ֆրանսիայից ու Իսպանիայից։ Փոխարենն այդ ֆիլմերի կենտրոնում տարածաշրջանի մշակութային ժառանգությունն է։ Այսպես, դանիացի ռեժիսոր Յուրգեն Լեթի և նրա բասկ գործընկեր Օլաբ Գոնսալես Արրիկեսայի «Բասկական գեղակ 2» վավերագրության կենտրոնում Բասկերի երկրի ամենատարածված ապորտանն է։

Անն Մուրդուպենի «Երեք ստա»՝ սոցիալական ֆիլմը անորոշաբար մեծ տարածաշրջանի պատմության դժվար ժամանակահատվածին՝ իսպանացի բռնակալ Ֆրանկոյի կառավարման տարիներին։ Խավիեր Ռեբոլոյի ու Ալվար Գորդիլուտիակ-

Եղիցի լույս

Այսօր՝ 14:00 ուկրաինական հայագրի ռեժիսոր Ռոման Բալայանին կշնորհվի «Եղիցի լույս» մրցանակը։ Այն սահմանվել է 2012 թվականին Հայ առաքելական եկեղեցու կողմից և տրվում է հոգևոր, մարդասիրական արժեքների քարոզչության և կինոարվեստում ունեցած ավանդի համար։ Բալայանից առաջ մրցանակին արժանացել էին կինոռեժիսորներ Ալեքսանդր Սուլտրովը, Արտավազ Փելեշյանը, Կշիշտոֆ Ջանուսին և Ռոբեր Գոլիկյանը։ Արարողությունը տեղի կունենա 14:00 Էջմիածնի Գեորգյան ճեմարանի հանդիսությունների դահլիճում։

Վարպետաց դաս

Այսօրվա վարպետաց դասը կկարի ժամ վավերագրող Վիտալի Մանակինի (ՉԲԸՄ կենտրոն) (Մեյի-Ադամյան փ. 21), 15:00: Ռեժիսորը 13-րդ «Ոսկե ծիրանին» եկել է իր՝ Հուսիսային Կորեայում նկարած, ավմիտաբար «Արևի շողի տակ» ֆիլմով։ Մանրամասների համար ընթերցե՛ք 5-րդ էջի հարցազույգը Մանուկու հետ։

Շակլին Բիսեթ

Շակլին Բիսեթը վերջապես Հայաստանում է։ Այսօր՝ 19:00 «Մոսկվա» կ/թ Կարմիր դահլիճում՝ «Ոսկե ծիրանը» կպատիվ անցվի ազի հանրահայտ դերասանուհուն մեկնարկելով նրան նվիրված հետախայաց ցուցադրությունների ծրագիրը։ Կցուցադրվի ֆրանսիական «Նոր ալիքի» հսկա Ֆրանսուա Տրոյֆոյի օսկարակիր «Ամերիկյան գիշեր» ֆիլմը (1973), որի գլխավոր դերերից մեկում Բիսեթն է։

«Սպանությունը» կրիմինալ ֆիլմի անգամ վերագրվել է տեղի ավորություններից մեկի անունով, txarraboda-ն նշանակում է խոզերի ամենամյա սպանը։

«Աշունն առանց Բեռլինի» ֆիլմը չորսից միայն է, որն ի ցույց չի համար իր բասկական ինքնը։ Այդուհանդերձ, ֆիլմի ընդհանուր թեման հայրենիքն է։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լարա Իգուցի-նի նուրբ դրամայի հերոսուհին քանանացի երիտասարդ աղջիկ է՝ Ջուրը, ով որոշ ժամանակ այլ երկրներում մնալուց հետո հայրենի քաղաք է վերադառնում։ Նրան հայրենիքում գրկաբաց չեն դիմաՎրում. հայրը չի ուզում խոսել նրա հետ, իսկ վաղուհի ընկեր Կիեզոն նույնիսկ դուր չի բացում։ Իգուցիտ մեզում է այս երկրի մեկնելու միջև ընտրությունը, բնորոշ է այս տարածաշրջանին, որը պայքարում է ինքնիշխանության համար։ Լար

Երբեմն կարելի է սխրել

«Թոնի Էրդան» (Մարեն Ադե, Գերմանիա/Ավստրիա/Ռուսիա, 2016) Խաղարկային մրցույթ, 13.07՝ 10:00, 14.07՝ 14:00 «Մուսկվա» կ/թ Կապույտ դահլիճ

Չնայած Թոնի Էրդանը Մարեն Ադեի վերջին ֆիլմի գլխավոր հերոսն է, իրականում նա գոյություն չունի։ Թոնին դեր է խելակասակ, կամ գուցե սուպերհերոս, որը ճնշում է Ինգոյի կյանքը, երբ նա դրա կարիքն ամենից շատ ունի։ Չնայած Ինգոյ (Մանդա Շոլթեր) կարող է համաձայն չլինել դրան։ Լինելով Ռոմբինայում մի մեծ ընկերության խորհրդակցական նա այնպիսի անձնավորություն է, ով կարող է ընդդեմ դրա դեմ ընդդիմանալ։ Բայց ինչո՞ւ այդպես է։ Աշխատանքից բացի՝ նա նաև ստիպված է գործ ունենալ շոքոքոք գործընկերների, ոչ հուսալի ընկերների, անկայուն սիրելիների ու ծաղրածու հոր հետ, ումից օտարված է։ Այս բոլոր սոցիալական հարաբերություններում նա միշտ մի դեր է խաղում, ինչպես Թոնին։

Ո՞վ է իրական Ինգոյը։ Սա այն հարցն է, որ հուզում է նրա հորը՝ Ռիմֆրեդին (Պետեր Միտենշել), երբ Ինգոյը որոշ ժամանակով Գերմանիա է գնում իր ծննդյան օրը տոնելու։ Չնայած դա դժվար է տոնակատարություն անվանելը։ Ռիմֆրեդը հայտնվում է դեմքը զանգի նման մեղակոծ, քանի որ նոր էր վերադարձել մի միջոցառումից, որը թերևս դարձրեց նրան կազմակերպված ամենասխալ ու տարօրինակ բեմադրություններից էր։ Իսկ Ինգոն այդ ամբողջ ընթացքում հեռավա-

տով քննարկում էր իր ծառ Կարևոր Աշխատանքը։ Իրոք այդքան կարևոր է, թե պարզապես խուսափում էր իր տարօրինակ հոր հետ որևէ շփումից։ Սա ընդամենը մեկն է «Թոնի Էրդանի» այն բազմաթիվ փաստերի տեսարաններից, որոնցից մի քանիսն այն աստիճան անհարմար են, որ գուցե սեփական մաշկի վրա զգաք այդ անհարմարությունը։

Այդուհանդերձ, «Թոնի Էրդանը» գուտ կատակերգությունն չէ։ Այն շատ լուրջ ֆիլմ է օտարացման ու մեկուսացման մասին, որը երբևէ զվարճալի է։ Այն ցույց է տալիս, թե որքան դժվար կարող է լինել շատ դիմապակեր կրելը, և ինչպես մարդ կարող է ճաք տալ՝ մշտապես երջանիկ ձևաձևալու անհրաժեշտության ծայրահեղ ճնշման ներքո։ Կանգնում «Թոնի Էրդանի» պրեմիերայից հետո Մարեն Ադեն ասել է, որ երջանկության ձգտումը երբեմն գերազանցաբար է։ «Գուցե կապի հեշտ կյանք, եթե երբեմն տխրելը նորմալ համարվի»։ ՀԷ

Խլացնող լռություն

«Վերջին եզերք» (Պաբլո Լամար, Պարագվայ/Նիդերլանդներ/Չիլի/Քարաբ, 2016), Խաղարկային մրցույթ, 13.07՝ 13:30, 19:30, «Մուսկվա» կ/թ Կապույտ դահլիճ

Ռեժիսոր Պաբլո Լամարն իր առաջին խաղարկային ֆիլմում առաջ երկխոսությունների հաջորդում է ընդամենը 77 րոպեում հանդիսատեսին անգործուն փոխարկել ֆիլմի քարտեզն հերոսի ներաշխարհ։ Մենք տեսնում ենք այդ մարդուն իր կնոջ մահվան մահիճի մոտ, քաղաքակիրթ հասարակությունից հեռու, պարզապես անտառների խորքում։

Երկար պահանջներում նրան տեսնում ենք կնոջ կողքին. ձեռքից բռնած՝ սպասում է անխոսափելիին։ Փոքր շարժումների շոշափելի են դարձնում երկար տարիների համատեղ կյանքի մտքերը, և այս զգացումը չի մահանում, նույնիսկ երբ կինը կերտվում էր մահվանագույն։ Ամուսինը լվանում է նրա մարմինը, հագցնում նրան ու փորձում նրա գերեզմանը։ Այս պարզ ու անհրաժեշտ գործողությունների միջոցով նա փորձում է հայրասարակ ահեղի կորուստը, մի մարդու անսպասելի բացակայությունը, ով միշտ իր կողքին է եղել։ Սա ազդելի ձգտում է, որը բնականաբար դատապարտված է մայրության։

Իր խիստ միևնույն մոտեցումով Լամարն ապացուցում է, որ դանդաղ կինոն դեռ գոյություն ունի մի շարժում, որը վերջին տասնամյակում կինոփառատոների սիրելին էր։ Թերևս օգտակար կլինի նաև իմանալ, որ Լամարը մեկն է ռեժիսորայում իր ուժերը փորձելու ինքնակամուն աշխատել է որպես հեղինակային ձևավորող։ «Վերջին եզերք» ֆիլմի հեղինակ գարնանահարա է ու մոգական, և ֆիլմի հայտնությունը հարցնում դրա դերակատարուն փոքր չէ։ Հենց անտառի անդհար ձայների ու մահվան լիացնող լռության հասարակության մեջ է «Վերջին եզերք» ֆիլմի ամենամեծ գեղեցկությունը։ ՅԲ

Մարդն իբրև ծառ

«Աման» (Ասիեր Ալտուն, Իսպանիա, 2015), 13.07՝ 17:00, 14.07՝ 12:00, «Մուսկվա» կ/թ Կապույտ դահլիճ

Բասկական կինոարվեստի վառ ներկայացուցիչներից է 47-ամյա Ասիեր Ալտունը։ Չնայած սրան՝ նրա նոր «Աման» («Տառիկ») ֆիլմը կարելի է պայմանականորեն համարել լիարժեք լիաներած դեբյուտ խաղարկային կինոնոս, քանի որ Բասկերի երկրի ամենաիրավա ֆիլմերից մեկը՝ «Ելեգան Էլեբեստեն» (Aupa Etxebeste!, 2005թ.) Ալտունայի համատեղ ռեժիսորական աշխատանքն է Թելմո Էսնայի հետ, մյուս ֆիլմերը կարճամետրաժ են, իսկ «Բնագործիկատորները» (Bertsolari, 2011թ.) վավերագրություն է։

«Ամանայի» կենտրոնում սերունդների բախումն է մեկ գերդաստանի ներկան, որտեղ տասնամյակում են տարբեր սերունդների իրարամերձ հայացքները թե անցյալի և թե ներկայի վերաբերյալ։ Բնագործիկատոր Ամանայն արվեստագետ է, ով ուզում է լինել ապրել։ Բայց գյուղաբնակ Թունար Ամանայի հարցը, ով մեծացել է երկաթյա ավանդույթի համամայն, անկարող է Ամանայի կյանքը այլ կերպ հասկանալ, քան որպես վերջնական հետազոտում այն տեղից, որտեղ ապրել են իր ընտանիքի բազմաթիվ սերունդներ։ Սերունդների միջև ընկած անդունդից զուգահեռ հակադրվում է միակցվում են գյուղն ու քաղաքը, անցյալն ու ներկան, արժանի ու շշուկը, նորություն իրականությունն ու պահպանողական ավանդապիտությունը։

«Աման» առաջին իսկ վայրկյաններից մատուցում է տպավորիչ, պրեզենտաբլ խորհրդավորությամբ հազված սիեթր սանս մելոդի համդիստեսիս («լիաներած բանաստեղծության» ընթերցման, քանգի «Ամանայում» բաներից շատ ավելի կարևոր են կերպարները, նրանց խորհուրդը, միջոցառումը, պոետիկ գուգորումները։ Ալտունայի վիզուալ նրբազդողությունը շոշափելի է դարձնում մեկ այլ բան վարպետի՝ օպերատոր Իսակիեր Ագոնի. բասկական լեռնային քնապատկերները, Բասկերի երկրի սաղարթախիտ անտառները շոյում են ժապավենը՝ հագեցնելով ֆիլմն արտասպասի խորհրդավորություն, ակնարկելով, թե որքան նման են անտառի ծառերն ու ֆիլմի հերոսները. մեկը հասարակում արձանաներով օրկել է երկրի ընդերքը, մյուսը երկտասարդ է, ճոճվող ու շարժուն, տեսակով նույնն են, բայց նյութերով ու տերևներով՝ յուրօրինակ։ ԿԸ

Գալիս ու գնում են

«Կարոտ» (Ֆլոր Ֆլան, Բելգիա, 2016), Կավերագրական մրցույթ, 13.07՝ 16:00, 14.07՝ 12:00, «Մուսկվա» կ/թ Փոքր դահլիճ 1

«Ձրտաշրջիկներն ասես այլիքներ լինեն գալիս ու գնում են», - փիլիսոփայում է կուրացի պոետը՝ գրոսեկով Հավանայի արևափայլ ծովափերով։ «Կարոտը» վավերագրում է մի քանի էքսցենտրիկ կուրացիների կյանքը. մինչ նրանք սպասում են, թե երբ է գրոսաշրջիկների հաջորդ այլիքը տապալվելու ավերին։ Անա պոետը փորձում է վճարել իր սիրային երկերը։ Անա պատմագիրը գետնորում է կյանքի անվիճելի փաստերը՝ քանի գրոսաշրջիկ էր ծովափին, քանի լուսանկար արեցին։ Եվ անա հեծանվորոջը, ով հրավիրում է մարդկանց գիտի ուղեկցությանը՝ էրակուբանենի միաժամանակ գրավելով քաղաքական քաղաքացիության։ Նա համոզված է, որ բեզգաջի ռեժիսոր Ֆլոր Ֆլանն քաղաքական ֆիլմ է նկարում Կուրացի մասին։

Իրականում «Կարոտը» իրենց երկրի արձա-

տական փոփոխությունների վկա դարձած կուրացիների մի ամբողջ սերունդ մեկնախոսի, բայց մարդկային դիմանկար է։ XXդ. կեսերին խզելով կապերը գրքարկից արդեն հետ Կուրան մեկուսացված երկիր դարձավ, որտեղ կոմունիզմը մի փորձեց հազեցնել դատարկությունը։ Այժմ, երբ գեղատեսիլ ավերին օրեցօր ավելի ու ավելի շատ գրոսաշրջիկների են հյուրընկալում, կուրացիներ

ի մի սերունդ ասես թակարդի մեջ լինի՝ գալիքի խոստումների և հեն կապարների միջև։ Մրտանձիկ տեսարաններից մեկում մենք տեսնում ենք՝ ինչպես է Ֆլանի հերոսներից մեկը՝ ծննդյան տարբ ուսում մեծ-մեծակ՝ Ֆիդել Կաստրոյի ծննդյան օրվա առթիվ։ Անա այս մեծությունն է հրաշալիորեն կարողանում որսալ Ֆլանին։ ՀԷ

Ազասվելով քաղաքներից

«Դոնոտանը» (Եժի Սլավոկովսկի, Շվեդիա/Ֆինլանդիա, 2015), 13.07՝ 12:00, «Մուսկվա» կ/թ Փոքր դահլիճ 1

22-ամյա Օլեգը շատ լավ հասկանում է, որ արդեն հասում է տղամարդ է և պիտի իրեն կարգին տղայի պես պահի՝ գրավի կամենց, ինտուիտուս գնա, շրջապատ ստեղծի և մորը հպարտացնի։

Յավոք, նա այդպիսին չէ։ Մոր կարծիքով Օլեգը միայնակ, ծուլ, օտարված կերպար է, որ մինչև կյանքի վերջ իր խնամքի կարիքն է ունենալու։ Անթիվ-անհամար հոգեբույժներն ասնելին լավ չեն ազդում Օլեգի ամակուտության վրա։ Նրանց հակասական խորհուրդները հակասակ սեռի վերաբերյալ միշտ չէ, որ օգտակար են. ոմանք ասում են՝ հիանալի միտք է հանդիպման ժամանակ կնոջ կործրը սերմելը, մյուսները թե՛ յուրաքանչյուր կին ցանկանում է պարզապես պաշտպանված լինել և

բավական գոմար ունենալ չափի համար։ Ամենազարհուրելին այն բրավոլ թերապեւտն է, ով հեծնում է Օլեգին ձիու մասն։ Ինչպես կարող էր նա այս ամենից հետո առցիկ չլինել։ Խեղճ Օլեգը հետզհետե ավելի է ճնշվում այս ամբողջ ուշադրությունից։ Բայց հանկարծ երկինքը բացվում է։ Օլեգը միանում է երկտասարդ կամանդոյի մի փոքրիկ, ուրախ թատերակազմի, ովքեր նրան իրենց թեի տակ են առնում։ Կանաց-կանաց Օլեգը դառնում է ավելի մարդամոտ։

Թերևս շնորհիվ նրա, որ վեներան ռեժիսոր Եժի Սլավոկովսկին (1945, Լեհաստան) իր կարիքի ընթացքում նկարել և արտադրել է շուրջ հինսուն ֆիլմ (մեծ մասը՝ սոցիալական խնդիրների մասին) նա կարողացել է այնպես անել, որ հերոսները չկաշկանդվեն իր ներկայությունից։ Օլեգի մայրն ու տատը հենց նրա առաջ ազատ բեմադրում են վիճակի լրջությունը։ Տարօրինակ է, բայց այս խոսանոցային կանացի վեճում միակ յուրաքանչյուր Օլեգն է։ Այս ռուս տղան շատ ավելի հասուն և ետանդում է, քան կարող է թվալ։ Աստված նրա հետ։ ՄԵ

Քաղաքային սինֆոնիաները

«Ձախ ափի հանդիման» (Եվգենի Գրիգորև, Ռուսաստան, 2016) Կավերագրական ֆիլմերի մրցույթ, 13.07՝ 10:00, 14.07՝ 17:30 «Մուսկվա» կ/թ Փոքր դահլիճ 1

Օլգան հերոս է փնտրում մի վավերագրական ֆիլմի համար, որը նկարահանում է իր հայրիկի քաղաքում՝ Դոնի Ռոստովում։ Յավոք, մարդկանց մեծ մասը բավականաչափ քաջություն չունի համաձայնելու համար. ոմանք ասում են՝ չափից մեր են կամ կամ չափից երկտասարդ, կամ էլ կենսաբանական հավանություն լինել։ Մինչ Օլգան ապարդյուն հերոս է փնտրում, ցույց է տալիս Ռուսաստանի բազմաթիվ քաղաքացիների, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի պատմում են մեզ իրենց կյանքի ու քաղաքի մասին։

Օլգայի հարցումներն այն ութ կարճամետրաժ կինոնկարներից է, որոնք բոլորը միասին ձևավորում են ռուսական քաղաքների ու դրանց բնակիչների լուսանկարը՝ «Ձախ ափի հանդիման» ֆիլմում։ Անա մի մավաճառ՝ երաժշտական ունակություններով օժտված մի մարդ։ Անա երկտասարդ աչքիկն ունենալ տղամարդու է փնտրում, ով իր կյանքը նույնքան կատարյալ կարճնի, որքան ինքն իր տեսքն է դարձրել մարգարտայի, սոլյառի ու բոլշևիկների օգնությամբ...

Երկտասարդ ռեժիսորներն էլ իրենց հերթին ցույց են տալիս, թե ինչպես են ընկալում կյանքը այս քաղաքում՝ թե՛ իրենց տեսիլցիկներով, թե՛ ռեժիսոր Եվգենի Գրիգորևի վարած հարցազրույցների միջոցով։ «Ձախ ափի հանդիման» ֆիլմը մեղիա նախագծի մի մասն է, որտեղ քաղաքացիներն ուսումնասիրում են իրենց հայրենի քաղաքները՝ կինոարվեստի գիտակների ղեկավարությամբ։ Արդյունքը քաղաքի հավաքական, գունդ յիմանակարն է։ Ու մահ տեսնում ենք, թե ինչպես են այս երկտասարդները բացահայտում իրենց աշխարհն օրեկօրին միջոցով։ ՄԵ

Ինչպես է արտասահմանցին տեսախցիկով հայտնվել Հյուսիսային Կորեայում:

Ես ճանապարհներ էի փնտրում և մի օր առիթ ունեցա զրուցել հյուսիսկորեական պաշտոնյաների հետ: Երկու տարի բանակցում էինք և վերջապես հրավիրեցին (բնականաբար, իմ հաշվին): Սկզբից ծանոթագրական ուղևորություն էր, հետո էլ նկարահանելու թույլտվություն ստացանք: Այս ֆիլմը նրանց պատվերը չէր, բայց իրենք համաձայնեցին, որովհետև օգուտ տեսան իրենց համար իրենց երկիրն իմ միջոցով արտասահմանցիներին ցուցադրելու հնարավորություն: Իսկ նրանց երկիրը կարելի է ներկայացնել միայն մի կողմից՝ անենալով կողմից:

Ինչպես ընտրեցիք ֆիլմի ընտանիքը:

Կարծում եմ՝ դա իրական ընտանիք էր՝ համեմատելիս այնքան իրական, որքան կարող է լինել Հյուսիսային Կորեայում ապրող ընտանիքը մեր պատկերացմամբ: Ես շեշտում եմ սա, քանի որ տեսել եմ, որ կանայք սովորաբար ապրում են բարձրներում՝ առանց տղամարդկանց, այն նույն գործարանների տարածքում, որտեղ աշխատում են: Դպրոցական երեխաներն ընդհանրապես դպրոցներում են ապրում: Եվ սա բնական հարց է առաջացնում՝ ինչ է ընտանիքը հյուսիսկորեացիների ընկալմամբ: Այնպես որ, իրականում ես ընտանիքը չեմ ընտրել, այլ աղչեցի: Նրանք մի օր հինգ աղջիկների հետ համդիպում կազմակերպեցին դպրոցի տնօրենի աշխատասենյակում: Նրանք ինձ ընդամենը տարը ընդունեցին, ու այդ հանդիպման արդյունքում ես ընտրեցի Չին-միին:

Նկարահանումներին պաշտոնյաները միշտ ներկա էին:

Այո, բացառությամբ որոշ կադրերի, որոնք մենք զադուհի ենք արել հյուրանոցի իմ սենյակի պատուհանից: Եվ իհարկե նկարահանումների ժամանակ մենք փորձում էինք բաց չթողնել այն ամենը, ինչ կատարվում էր մեր աչքի առաջ: Նաև յուրաքանչյուր օրվա ավարտին պահանջում էին ցույց տանք, թե ինչ ենք նկարել: Հատուկ սենյակ էին հյուրանոցում հատկացրել, որտեղ ստուգում էին մեր ամենօրյա նկարահանած նյութն ու ջնջում այն ամենը, ինչը սխալ ու անթույլատրելի էին համարում հետագա գործածման համար: Այնպես որ, ստիպված էինք որոշակի քայլեր ձեռնարկել այս խնդիրը հաղթահարելու համար:

Ի՞նչ քայլեր:

Մեր տեսախցիկը հիշողության երկու քարտ ուներ: Եվ երբեմն նկարահանումների ժամանակ մենք փորձում էինք մի քարտից մյուսին միանալ: Նաև հյուրանոց գնալու ճանապարհին մենք պատճենում էինք ամեն ինչ մեր հիմնական քարտից ու ջնջում կեպից ավելին այն քարտից, որը հետո նրանց պետք է տալիք: Մեր հիմնական խնդիրը ժամանակն էր: Այնպես որ օրվա վերջում փորձում էինք ժամանակ շահել կարելիք պատճենելու համար. իրենք էինք դանդաղ հավաքում կամ ասում էինք, որ մեզմիջև մեկնումն է պետք է շտապ զուգարան գնալ:

Դուք նաև Արտ-ոկեՖեստի տնօրենն եք, որը Մոսկվայից Լատվիա է տեղափոխվել: Չէ՞ք պատմի այդ որոշման ու դրա պատճառների մասին:

Իրոք մենք մտադիր ենք Արտ-ոկեՖեստի մի մասը Ռեգայում անել: Այդուհանդերձ, ամբողջական փաստառձևը՝ բազմաթիվ մրցութային ծրագրերով անցկացնելու ենք Ռուսաստանի Դաշնության տարածքում՝ տարբեր քաղաքներում: Չնայած ես պետք է ազնիվ լինեմ՝ տարեցտարի ավելի ու ավելի դժվար է դառնում: Բայց մենք չենք համնվում: Իհարկե այս խնդրում փողն էլ մեծ դեր ունի, բայց նախևառաջ խոսքը ցանկացած անկախ մշակութային նախաձեռնության վրա կառավարության ճնշման ու գրաքննության մասին է:

Իսկ եթե ինչ-որ մեկը ցանկանա Ռուսաստանում ֆիլմ նկարահանել որևէ բարդ թեմայի մասին, ի՞նչ հետևանքներ կա կունենա:

Մենք անկախ կինոփաստառն ենք, դրա համար էլ մեզ պատժում են: Օրինակ Մշակույթի նախարարությունը, որը գրադվում է այս հարցերով, մեզ դատարան է տանում: Եվ բնականաբար մենք ցուցադրում ենք ֆիլմեր, որոնք ավելի լայն դիտակետից են ներկայացնում առկա խնդիրները: Մեզ մտո եղել են ֆիլմեր Pussy Riot-ի, կաշառակործան, Միխայիլ Խոդորովսկու մասին: Եվ դա ինքսկե լուրջ դժգոհություններ է առաջացնում: Ինչևէ, մենք երբեք այս կամ այն ֆիլմը զուտ թեմայի համար չենք ընտրում: Մենք միայն որակյալ վավերագրական ֆիլմեր ենք ընտրում, որոնք ցուցադրվում են նաև աշխարհի առաջատար կինոփառատներում՝ Բեռլինում, Վենետիկում ու Ամստերդամում: Մենք ոչ մի դեպքում քաղաքական փաստառն չենք: ՄՆ

Վիտալի Մանսկի

Ռուս վետերան կինոգործիչ Վիտալի Մանսկին ավելի քան 30 ֆիլմի հեղինակ է և մոտ 200 կինոնախագծերի պրոդյուսեր: 2006-ից ի վեր նա նաև մոսկովյան Արտ-ոկեՖեստ վավերագրական կինոյի փառատոնի տնօրենն է: Անցած տարի փառատոնը որոշեց ծրագրի մի մասը տեղափոխել Ռիգա, որտեղ այժմ ապրում է Մանսկին՝ ինչպես իր ռուս գործընկերներից շատերը: Մանսկին երևան է եկել «Արևի շողերի տակ» վավերագրությամբ, որը պատմում է հյուսիսկորեական մի ընտանիքի մասին: Թեպետ հյուսիսկորեական պաշտոնյաները հետևում էին նրա ամեն մի քայլին, Մանսկուն հաջողվել է ֆիլմում ցույց տալ իրական կյանքը կատարյալ ֆասադի հետևում: Մանսկին՝ իրեն բնորոշ լրջությամբ. «Մենք ստիպված էինք որոշակի քայլեր ձեռնարկել»:

Vitaly Mansky

Russian veteran filmmaker Vitaly Mansky has made more than thirty films and was a producer on over two hundred projects. Since 2006, he's also the director of the Moscow-based documentary film festival ArtDocFest. Last year his festival decided to move part of its program out of Russia, to Riga, the Latvian city where Mansky now lives – like a growing number of his Russian colleagues. Mansky visits Yerevan with *Under the Sun*, his ground-breaking documentary film about a family in North Korea. Although North Korean officials watched his every move, Mansky manages to show the real life behind the perfect façade. His story behind the scenes is just as interesting as the film itself. Mansky, with typical understatement: “We had to take some specific measures.”

How does one get into North Korea as a foreigner with a camera?

I wanted to go to North Korea very much. I was searching for opportunities so when I got the chance to talk to some North Korean officials, I grabbed it with both hands. I was negotiating for two years before they eventually invited me – at my own expense of course. At first it was an introductory tour, later we got permission to film. This film was not in any way made under their orders, but they agreed because they saw some benefit for themselves, an opportunity to show their country to other countries, through me. And one is only allowed to show their country in one way: in the best way and from the best point of view.

How did you find this family?

I think that this was a real family – at least as real as a North Korean family can be to our understanding. I emphasize this because I've seen that women usually live in barracks without men on the territory of the factories they work at. School-aged children generally live in schools. So naturally this raises the question: what is a family in the North Korean understanding of the word? So I wasn't really choosing a family, I was choosing a girl. It was quite difficult to persuade the Korean side to let me do this. In the end, they arranged a meeting with five girls in the school principal's office. They gave me only ten minutes and as a result of that meeting, I chose Zin-mi.

Were the officials there all the time when you were filming?

Generally, yes, excluding some shots we filmed secretly from my hotel room window. And of course during the actual filming we also tried to film the procedures that were happening before our eyes. They also demanded to see the footage at the end of each day. They provided a special room in the hotel we were staying at where they watched the daily footage and destroyed what they considered to be wrong or deemed impossible for further use. So we had to undertake some specific measures to overcome this problem.

What kind of measures?

Our camera had two memory cards. And sometimes during shooting we tried to switch from one card to another. Also while driving to the hotel we copied everything from our main card and deleted more than half the footage from the card that we gave them. Our main issue was time. So, at the end of filming we would try to win time to copy the footage, by packing our stuff slowly or saying that one of us urgently needed to use the bathroom. Every day we would come up with new excuses, just to delay our arrival at the hotel.

Was it scary to work like this?

I would say that the main danger was not copying the footage but storing it later on. At any given moment they could search us and our rooms, and if they had found that footage not only would it have been a scandal, but it could've had serious consequences as well. So when you're walking around with that footage in your backpack 24/7, it does get unnerving. How we got the footage out of the country in the end, I cannot reveal. Recently the North Korean officials saw the film, although I have no idea how they got a copy: we did not provide them one. Of course their reaction was very tough.

You're also director of ArtDocFest, which moved part of its program from Moscow to Latvia during last year's Riga International Film Festival. What prompted this decision?

It is true that we'll be doing a part of ArtDocFest in Riga. But we still hold the full-scale festival with a large number of competition programs on the territory of the Russian Federation as well, in various cities. Although I have to be honest: it is getting harder and harder every year. But right now we're not giving up. Money is a problem too, but most of all this is a matter of government pressure and censorship upon any independent cultural initiatives.

So if someone wanted to make a film about a difficult subject in Russia what could be the consequences?

After World War II, when Soviet rule started to spread through Eastern Europe, the first thing they did was destroy any independent social institutions. Cultural, technical, the beekeepers association or the society of philatelists – it didn't matter. Russia faces the same thing now. We're an independent film festival, that's why we're being punished. For instance, the Ministry of Culture which handles these questions is taking us to court. And of course we're screening films that offer a broader view on the existing problems. We screen films about Pussy Riot, about corruption, Mikhail Khodorovsky. And that of course raises some serious objections. However, we never screen a film because of its subject matter. We show only good documentary cinema – films that were also shown at leading festivals, like Berlin, Venice and IDFA. So what I'm saying is: we're not a political festival by any means. We don't have an agenda. MN

Gloriously Awkward

Toni Erdmann (Maren Ade, Germany/Austria/Romania, 2016). Feature Competition. 13-7 10:00, 14-7 14:00 Moscow Cinema Blue Hall.

Although Toni Erdmann is the title character of Maren Ade's latest film, he doesn't really exist. Toni is a role, a jester, or a superhero maybe, who shakes up Ines's life when she needs it most. Ines (Sandra Hüller) might disagree with this though. As a consultant for a big company in Romania she's the kind of person that needs to show she's always in control. But is she really? Aside from all her work she also has to deal with condescending colleagues, superficial friends, a lousy lover and a clown of a father she's estranged from. In all these social realms she always has to play a role – just like Toni.

Who is the real Ines? This is the question that haunts her father Winfried (played by famous Austrian television actor Peter Simonischek) when she's in Germany for a little while to celebrate her birthday. You can hardly call it a celebration though: Winfried shows up with his face painted as a skull because he just came from what must

be one of the most inappropriate and weird plays to ever be held at an elementary school. Meanwhile Ines is on the phone all the time discussing her Very Important Work. Does that really matter to her or is she just avoiding making a connection with her strange father? When he ap-

proaches her to have an actual conversation, she quickly grabs her phone and pretends to be having a chat. It's one of the many performances in *Toni Erdmann* during one of the many parties, some of which are gloriously awkward in a way that will completely catch you off guard.

People and Trees

Amama: When a Tree Falls (Asier Altuna, Spain, 2015). Feature Competition. 13-7 17:00, 14-7 12:00 Moscow Cinema Blue Hall.

While 47-year-old director Asier Altuna is one of the most prominent directors of Basque cinema, his latest film may technically still be considered his feature film debut. His first film *Aupa Etxebeste!* (2005), one of Basque Country's favorite films, was made in cooperation with Telmo Esnal, after which he made several shorts as well as the documentary *Bertsolari* (2011). But in all those films, visual poetic verses and emotionally driven storylines were part of his style, and *Amama* extends that to feature length.

The film centers on a clash of generations in the everyday life of a family, where different perceptions of the past and the present collide. City girl Amaia is an artist who seeks release through works of art while trying not to sever herself from

her heritage. Her father Tomas was raised with an iron fist and considers Amaia's lifestyle an affront to the house where his family has lived for many centuries. While exploring the chasm between generations, the director also contrasts and splices rural and urban, past and present, noise and whisper, newfangled reality and conservative tradition.

At its very beginning *Amama* serves up a sequence full of poetic mystery, as if preparing the audience for perusing a feature-length visual poem. Far more important than words are the characters, their meaning, the atmosphere, the poetic associations. Altuna's visual elegance is made real by another Basque artist: cinematographer Javier Aguirre. He caresses the film with mountainous panoramas and the thick forests of Basque Country, saturating it with telling symbols, drawing comparisons between the characters and forest trees: some have embraced the earth with the thickest roots while others are young, leafy and tottering. They are of the same kind and yet their branches and leaves make them unique. **KA**

Deafening Silence

The Last Land (Pablo Lamar, Paraguay/The Netherlands/Chile/Qatar, 2016). Feature Competition. 13-7 13:30, 19:30 Moscow Cinema Blue Hall.

In his virtually dialogue-free first feature, director Pablo Lamar needs only 77 minutes to mercilessly push the viewer into the mindset of the film's stone-faced protagonist. We meet this man at his wife's death bed, in a little hut somewhere far from civilized society, deep in the Paraguayan woods.

Long shots show him keeping her company, holding her hand, waiting with her for the inevitable. Small gestures make tangible the intimacy of a life spent together, and this does not end after she has taken her final breath. He washes her corpse, dresses her, digs her grave. Through these simple, practical activities, he tries to deal with this immense loss, with the sudden absence of the one person who was always there.

If all of this sounds depressing and gloomy, don't worry: there's a certain naturalness, playfulness and lightness to *Toni Erdmann* that gives you the impression that this story is completely improvised. Make no mistake though: German screenwriter and director Maren Ade knew exactly what she wanted from the start. It may have taken her over a year to condense one hundred hours of scripted material into this almost three hour long film, but she managed to make a film out of this staggering amount of footage that is as melancholy as it is funny. The good thing about it is that it's not a second too long. Every awkward and uncomfortable minute invested in *Toni Erdmann* pays out with scenes that will have audiences roaring with laughter.

Still, *Toni Erdmann* is not just a comedy. It's a very serious film about estrangement and disconnection that just happens to be very funny. It shows us how difficult it can be to keep up so many masks and how we can sometimes crack under the extreme pressure of always pretending to be happy. After *Toni Erdmann*'s premiere in Cannes Maren Ade said that the pursuit of happiness can be overrated: "Maybe it would be more relaxing if it's okay to not be happy sometimes." *Toni Erdmann* shows exactly that there are still enough moments of joy to be had when you stop given a damn and take off that burdensome mask. **HE**

It's a noble pursuit, which of course is doomed to fail. With his resolutely minimal approach, Lamar proves that innovation is still possible in slow cinema, the movement that has been a festival favorite for the past decade. It helps to know that Lamar had mostly worked as a sound designer before trying his hand at directing: the soundtrack of *The Last Land* is a wondrous, magical thing and plays no small part in its success. It's exactly in the clash between the non-stop swarming, chirping and rustling of the jungle and the deafening silence of death that *The Last Land* finds its greatest beauty. **JB**

Ebb and Flow

Añoranza (Flo Flamme, Belgium, 2016). Documentary Competition. 13-7 16:00, 14-7 12:00 Moscow Cinema Small Hall 1.

"Tourists are like waves in the sea – they ebb, they flow," a Cuban poet philosophizes while he walks along the sun-glazed beaches of Havana. *Añoranza* chronicles the lives of some eccentric Cubans who wait for the next wave of tourists to wash ashore. There is the poet trying to sell his romantic work. The chronicler capturing life in undisputed facts: How many tourists were at the beach? How many pictures did they shoot? And there is the bicyclist, who invites people to join him on a guided tour while he slurs out political propaganda. He's convinced that Belgian director Flo Flamme is making a propaganda film about Cuba.

Añoranza is no such thing. It's a melancholy but humane portrait of an estranged generation of Cubans that have seen their country change radically. Cut off from the globalizing world in the mid-

twentieth century, Cuba became an isolated country in which communism tried to fill the void. Now, with the picturesque shores welcoming more and more tourists, a generation of Cubans seems stuck between the promise of the new and the shackles of the old.

In a heart-breaking shot we see how one of Flamme's characters eats a birthday cake alone,

in honor of Fidel Castro's birthday. It's this loneliness that Flamme captures in *Añoranza*, and the film's title already anticipates this feeling. As one of the Cubans translates it: "It's what you're homesick for." It's a longing for a Cuba that is neither old nor new, a Cuba that never existed and may never come to exist. Meanwhile everybody waits for the next wave to crash on the beach. **HE**

Coming Out of His Shell

Don Juan (Jerzy Sladkowski, Sweden/Finland, 2015). Documentary Competition. 13-7 12:00 Moscow Cinema Small Hall 1.

Of course 22-year-old Oleg understands very well that he is supposed to act like an adult, like a cool bloke who attracts ladies, goes to college, makes friends and does his mother proud. Alas: he isn't like that. His mom thinks he's a lonely, lazy, autistic figure that will have to depend on her care for the rest of his life. She's even more desperate than he is.

A never-ending series of therapists are not making things easier for shy Oleg. Their conflicting

messages about the opposite sex are no help at all: some say it's a good idea to just grab a woman's breast when you meet them, others stress that every woman just wants to be protected and receive just enough money for make-up. The screaming therapist who rides Oleg as if he's a horse tops it all. How could he *not* end up being socially paralyzed?

There's no looking away in this tragicomic documentary. Scene after scene poor Oleg is being

suffocated by all this attention. Then, the sky brightens. Oleg joins a small theatre group full of cheerful young ladies who take him under their wings. Slowly, lovable Oleg comes out of his shell.

Probably due to the fact that veteran filmmaker Jerzy Sladkowski (1945, Poland) produced and directed over fifty films during his career – usually about social issues – he was able to make all the protagonist feel comfortable enough with him around: no one ever holds back in his presence, no matter the uneasiness of the situation. Oleg's mother and grandmother have no qualms about discussing Oleg's burdensome situation right in front of him. Funnily enough, Oleg appears to be the voice of reason during this catfight around the small kitchen table. In a way, this Russian kid is keener and more mature than one might think. Good for him! **MN**

City Symphony

Across the Don (Evgeny Grigoriev, Russia 2016). Documentary Competition. 13-7 10:00, 14-7 17:30 Moscow Cinema Small Hall 1.

Olga is looking for a hero for a documentary she's shooting in her Russian home town Rostov-on-Don. Unfortunately, most people just don't feel courageous enough. Some tell her that they're too old, too young, or they'd rather be an anti-hero. But while she doesn't find her hero, Olga does show a range of Russian citizens that directly or indirectly tell us something about their life and town.

Olga's quest is one of eight short film projects that together form a mosaic of a Russian city and its inhabitants in *Across the Don*. There's a butcher with musical skills and a man who makes gold out of waste. There's a young girl searching for a well-to-do man who can make her life as perfect as she looks – with a little help from the gym, the tanning salon and her doctor. There's a girl who never stops running, a fireman with fiery dancing skills and a young man asking his neighbours about the block they all live in.

The young filmmakers themselves also display the way they perceive their life in this city, with their cameras, but also during interviews with director Evgeny Grigoriev. And he's not afraid to turn the heat on them about their film plans and the difficulties they might have in life. In between the shorts and the interviews, which are staged in a kind of casting setting, drone images show the storytellers with their cameras, while also giving a literally broader view on the city. *Across the Don* is part of a cross-media project in which citizens explore their home towns under guidance of film professionals. The result is a collective, colourful portrait of a city and a closer look at how these young storytellers discover their world through a lens. **MN**

STORIES THAT NEED TO BE TOLD

Yesterday the AGBU Center welcomed Serbian director Željimir Žilnik for a master class. Žilnik was one of the leading figures of the Yugoslav Black Wave, and became notorious for his feature and documentary films on controversial social issues.

The director faced censorship because of his critical opinions of his government, and was forced to flee to West Germany in the 1970s. There, he made films about the emigration issue, but at the end of the decade one of his films was banned again – this time by democratic censors.

"I made my first professional film 50 years ago", Žilnik said. "Now we're living in a more interesting historical era, which is also trickier. At the same time, you have options and freedoms,

means of communicating. There are much more ways of expressing yourself today. Back in the day we used to spend around 30,000 dollars on a short film, the editing desks were heavy. Now anyone

can edit on their own computer. Today starting, filming and editing a film is ten times easier and cheaper."

During the Master Class, Žilnik showed and commented on scenes from his feature film *Early Works*, the documentary *June Turmoil* and other titles that touch upon the deep social issues uncovering their sharp edges. "Try selecting the themes that deeply interest you", Žilnik intoned, addressing the young filmmakers in the audience.

The Serbian director noted that at the beginning of his artistic career the only way of showing your film was in cinemas. "In my youth cinema was my only window to the world. I felt that I was living in a society that had stories that needed to be told."

Žilnik pointed out similarities between his home country and Armenia, emphasizing that both countries have a very small market with an audience of less than 10 million people: "You can't earn back the money you invest in a film in such small markets. On the other hand, if the film is financed by the government, then in a way you're dependent on them." RG

Let There Be Light

14:00 Gevorkian Seminary, Vagarshapat. This year's Let There Be Light Award will be handed to Ukrainian-Russian documentary director Roman Balayan, a self-proclaimed student of Sergei Parajanov whose illustrious career stretched back to 1969. The ceremony is accessible by invitation only.

Master Class: Vitaly Mansky

15:00, AGBU Center (2/1 Melik-Adamyann Street). Russian documentary grand master Vitaly Mansky, who is interviewed on page 5, will further expound on his views on cinema in today's Master Class.

Game, Bisset, Match

19:00 Moscow Cinema Red Hall. The festival gets a glamour boost with today's arrival of Jacqueline Bisset. A retrospective of three films starring the British actress will open tonight with a screening of François Truffaut's *Day for Night*.

Yerevan Nights

21:00, Boghosyan Gardens. The open air screenings in the "Lover's Park" continue with *An Autumn Without Berlin* by Lara Izagirre, part of the New Basque Cinema program (see below).

Midnight Wrap-Up

24:00, The Club. Film gurus and GAIFF guests are invited for a daily wrap-up meeting over drinks.

MANY SHADES OF MOMS

Upon close inspection, the three films featured in the French Film Program display a common throughline: the crumbling and uneasy relationships between loved ones, mainly mothers and their children.

Anna is the feature debut by French-Columbian filmmaker Jacques Toulemonde, who also co-wrote last year's Oscar-nominated Golden Apricot winner *Embrace of the Serpent*. The eponymous heroine is a feisty thirty-something party girl with long, fiery hair. After learning that her ex-husband might take away her son, she runs away with the child to her relatives in Columbia. Anna's possibly suffering from bipolar disorder, so she desperately needs to keep a smile on her face and those of everyone around her. Yet the deeper she goes into the South American jungle with her son and lover, the more her illness manifests itself.

Unlike Anna, 75-year-old Zayane, the heroine of Fejria Deliba's *Our Mother*, is a well-balanced, stubborn but calm woman, and a mother of eleven. A phone call informs her that a man she knew long ago has died and left her a package. As she travels the country to claim the package, her children, worried by her sudden absence, gather in her house. One by one they discover that the person they thought they knew best may have a dark secret. *Our Mother* is touching and even funny, yet director Deliba's greatest accomplishment is the discovery of first time ac-

Anna

cess Milouda Chaqiq, who is able to channel her own fascinating life experience on screen as Zayane.

Although the third film in the program, *Two Rémis*, *Two*, doesn't specifically center on family relations, a weird kind of familiarity is definitely in play. Pierre Léon, the director of this cute and charming fable, is also a member of this year's Feature Competition jury. Protagonist Rémi is shy, cowardly and socially awkward. Friends use him and others abuse him, until one day he sees an all-too-familiar face walking down the street. It's him! But unlike him, this second Rémi is cocky, arrogant and

even has an evil spark in his eyes. He's here to take the original Rémi's place and everybody seems to be okay with this – except Rémi himself. AV

Anna (Jacques Toulemonde, 2015).
15-7 18:00 Cinema Star.
Our Mother (Fejria Deliba, 2015).
13-7 15:00 Moscow Cinema Blue Hall,
14-7 18:00 Cinema Star.
Two Rémis, *Two* (Pierre Léon, 2015).
13-7 21:30 KinoPark, 15-7 17:00
Moscow Cinema Red Hall.

Cosmic Requiem

Cosmos (Andrzej Zulawski, France/Portugal, 2015). 13-7 16:30 Moscow Cinema Red Hall, 14-7 18:30 KinoPark.

It feels like Andrzej Zulawski, one of the most controversial, radical and interesting directors of European cinema, had gathered his strength for fifteen years to create his fatalistic film *Cosmos*, all the while battling cancer too.

Cosmos premiered at last year's Locarno film festival, where it won the Best Director Award. Receiving the award, Zulawski said he was working on the screenplay for of his next film. But when Zulawski passed away last February, it turned out that this new melody would stay on the sheets, turning *Cosmos* into the late maestro's requiem.

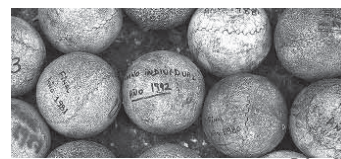
Based on the eponymous novel by another radical Polish artist, writer Witold Gombrowicz, the plot of

the film is very concise and maybe even irrelevant. Witold and Fux are young men who find themselves in a suburban boarding house, where not only the objects are strange, but also the residents. Sabine Aznma, the widow and the muse Alain Resnais, embodies one of them.

Illegible symbols, a girl with a cleft rabbit lip, a crow and a cat hanged in the woods: all of these are necessary for the film to fall out of logical patterns and become irrational, mystical and transcendent. Only the sensory impulses – suspense, fear, grief – can help understand Zulawski. The artist combines high film aesthetics and powerful close-ups with a camera that at times wanders around in an almost amateur fashion to create an anxious atmosphere, forcing the spectator to move into a different dimension, with different laws of attraction. Zulawski offers the viewer a whole universe "compressed" into this boarding house, or into an even smaller and more internal space. KA

BASQUING IN THE GLOW

Feature Competition entry *Amama* (see opposite page) is not the only Basque film screening at this year's GAIFF. A special programme of four films highlights the variety of filmmaking in this region.

Pelota II

Each in their own way, the four films all focus on some central aspect of the Basque region. They don't highlight the political struggles of the region, which has long proclaimed its independence from its "parent countries" France and especially Spain. Instead they focus on its cultural heritage.

Thus, the documentary *Pelota II* by Danish filmmaker Jørgen Leth and his Basque colleague Olatz Gonzlez Abrisketa focuses on the sport that is most popular in the region. The social thriller *Three Lies* by Ana Murugarren delves into the aftermath of a sordid part of the region's history, during the reign of Spanish dictator Franco. And dark police film *Txarriboda* by Javier Rebollo and Alvar Gordejuela even takes a local custom as its metaphorical title: the "txarriboda" is the annual pigs' slaughter.

An Autumn Without Berlin is the only one of the four films that does not seem to wear its Basque heart on its sleeve. Nevertheless, the general theme of the film – the choice between staying at home and going out into the world – seems especially apt for this region struggling for autonomy. Lara Izagirre's delicate drama revolves around twenty-something June, who returns to her home town after having spent

some time away. She isn't exactly welcomed back with open arms: her father does not want to speak to her, and old flame Diego doesn't even open his door.

Izagirre doesn't give much away at first, taking her time to inform the viewer about June's background, her reasons for leaving and why everyone has turned their backs on her. While June finds a job teaching French to a young boy so he can get into the French school – a subtle local accent – she tries to rekindle her relationship with agoraphobic Diego. The film is a breakthrough role for young actress Irene Escolar. As June, she is onscreen for nearly all of the film's running time, and she portrays her subtlest emotions with ease. As the sixth generation in a family of famous Spanish actors, it seems now is her time to shine. JB

An Autumn Without Berlin (Lara Izagirre, 2015). 13-7 21:00 Boghosyan Gardens.
Pelota II (Jørgen Leth & Olatz Gonzlez Abrisketa, 2015). 15-7 13:00 Moscow Cinema Small Hall 2.
Three Lies (Ana Murugarren, 2014).
14-7 13:00 Moscow Cinema Small Hall 2.